

Podyplomowego Ochrona Parków Narodowych z udziałem władz uczelni, wydziału i resortu MOŚZNiL. Kolejny, piąty już rocznik absolwentów tego studium zasilili kwalifikowane kadry służb ochrony przyrody.

Henryk Tracz

PIŚMIENNICTWO

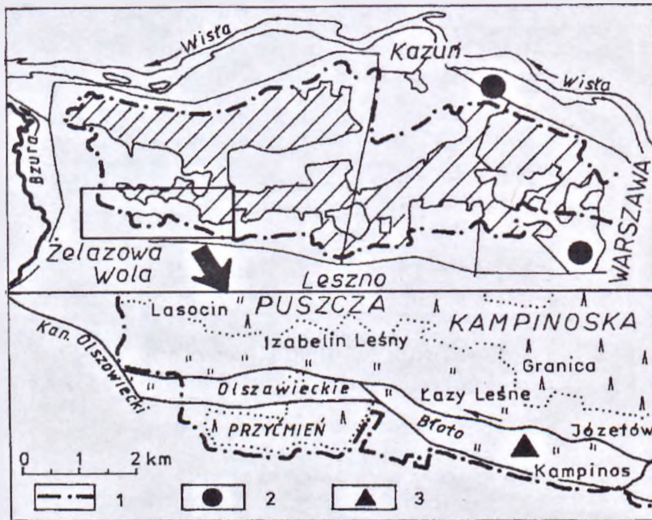
Lubczyński L., Mateja K. 1994. *Studium Podyplomowe Ochrona Parków Narodowych w latach 1991–1993*. Chrońmy Przyr. Ojcz. 50, 3: 60–70.

Tumiłowicz J., Zielony R. 1998. *Czwarty rocznik Studium Podyplomowego „Ochrona Parków Narodowych”*. Parki Narodowe 1: 18–19.

Stanowisko storczyka kukawki *Orchis militaris* L. w Kampinoskim Parku Narodowym

Storczyk kukawka *Orchis militaris* to gatunek chroniony i uznany za narazony na wymarcie (kat. V) rosnący na łąkach, słonecznych zboczach i polanach, rzadziej w zarostach i widnych lasach. Jest gatunkiem południowo- i środkowoeuropejskim. Podawany był z różnych części Polski, jednak na południu jest znacznie częstszy, a jego stanowiska są bardziej obfite niż na północy kraju (Szlachetko, Skakuj 1996). W środkowej Polsce notowany był kilkakrotnie przed wojną. Golonka (1927) podał go z łąk w dorzeczu Bzury jako gatunek bardzo rzadki. Z Puszczy Kampinoskiej wymienił ten gatunek Łapczyński (1888) (łąki między Mościskami a Babicami), a z łąk terasy zalewowej, Wisły – Kobendza (1930). Stanowiska te, znajdujące się blisko granic Kampinoskiego Parku Narodowego, były po II wojnie światowej przedmiotem poszukiwań botaników. Ponieważ nie udało się ich odnaleźć, Nowak (1983) uznał gatunek za wymarły. Ta opinia podtrzymana jest również w „Planie ochrony Kampinoskiego Parku Narodowego” (Figat i in. 1995).

Nie podawane dotychczas stanowisko storczyka kukawki stwierdzono w 1997 r. na śródłukowym wyniesieniu terenu, tzw. grądzie, w pobliżu wsi Granica na terenie Kampinoskiego PN. Jeden kwitnący osobnik tego gatunku росł na podsuszanej łące trzęślicowej w towarzystwie takich roślin, jak: trzęślica modra *Molinia caerulea*, czarcikęs łąkowy *Succisa pratensis*, głowienka pospolita *Prunella vulgaris*, bodziszek łąkowy *Geranium pratense*, jaskier ostry *Ranunculus acris*, a także dwóch gatunków chronionych – kruszczyka błotnego *Epipactis palustris* i goździka pysznego *Dianthus superbus*. Rosły tu również dwa gatunki wierzb: rokita *Salix rosmarinifolia* i szara *S. cinerea*. Ponieważ jednak te fragmenty łąk są nadal

Ryc. 1. Lokalizacja stanowisk storczyka kukawki w Puszczy Kampinoskiej: 1 – granice Kampinoskiego Parku Narodowego, 2 – stanowiska znane z literatury, 3 – nowe stanowisko. – The locality of *Orchis militaris* in Kampinos Primeval Forest: 1 – border of Kampinos National Park, 2 – localities known from literature, 3 – new locality

ekstensywnie użytkowane, jest szansa, że wymienione wyżej cenne gatunki łąkowe, a wśród nich storczyk kukawka, nie zostaną w najbliższym czasie wyeliminowane w toku sukcesji.

Dorota Michalska-Hejduk

PIŚMIENNICTWO

- Figat E., Ferchmin M., Kowalski M., Głowacki Z. 1995. Rzadkie i chronione gatunki flory. W: Operat ochrony ekosystemów łąkowych oraz elementów flory. Plan Ochrony Kampinoskiego Parku Narodowego (red. Solon J.). Maszynopis, Dyr. Kampinoskiego PN.
- Golonka Z. 1927. Łąki i pastwiska południowo-wschodniej części dorzecza Bzury. Roczn. Nauk Roln. i Leśn. 16: 257–336.
- Kobendza R. 1930. Stosunki fitosocjologiczne Puszczy Kampinoskiej. Planta Polonica. Materiały do flory polskiej, Warszawa.
- Łapczyński K. 1888. Roślinność kilku miejscowości krajowych (Brwinów, Kempin, las młochowski). Pam. Fizjogr. 8, 3: 38–44.
- Nowak K. A. 1983. Flora strefy podmiejskiej Warszawy. Mon. Bot. 64.
- Szlachetko D. L., Skakuj M. 1996. Storzycy Polski. Wyd. Sorus, Poznań.